

هسته تحقیقاتی بیماریهای شبکیه

فهرست :

- ۱-مقدمه و کلیات
- ۲-چشم انداز هسته پژوهشی
- ۳-مأموریت هسته پژوهشی
- ۴-خطوط تحقیقاتی هسته پژوهشی
- ۵-راهکارهای بلندمدت
- ۶-نتایج مورد انتظار از اجرای راهبردها
- ۷-برنامه کوتاه مدت
- ۸-برنامه میان و بلند مدت
- ۹-ارکان هسته پژوهشی
- ۱۰-ترجمان دانش

۱- مقدمه و کلیات

بیماریهای شبکیه از زمینه های در حال رشد چشم پزشکی است بطوریکه در سالهای اخیر رشد مقالات در زمینه رتین در سطح بین المللی به نسبت سایر فیلدهای چشم پزشکی چشمگیر بوده است. با توجه به نقش اساس شبکیه در فرآیند بینایی رشته های فوق تخصصی بیماری های رتین گسترش قابل توجه پیدا کرده است. این زمینه های تحقیقاتی شامل بیماریهای شبکیه نوزادان، ادم ماکولای دیابتی، جداسدگی رگماتوزن شبکیه و تصویربرداری شبکیه میباشد. رتینوپاتی نوزادان نارس، یکی از مهمترین و شایعترین علل نابینایی در کودکان می باشد این بیماری قابل پیشگیری و در صورت تشخیص به موقع قابل درمان است. در صورت عدم تشخیص به موقع، بیماری پیشرونده بوده و به سرعت منجر به نابینایی می گردد. با افزایش چشمگیر میزان بقای نوزادان نارس که در چهل سال اخیر از حدود 5٪ به بیش از 65٪ برای نوزادان با وزن کمتر از 1000 گرم و بیش از 90٪ برای نوزادان با وزن 1000-15000 گرم افزایش یافته است، تعداد نوزادان مبتلا به ROP رو به افزایش می باشد و به نظر می رسد که موج سوم اپیدمی ROP در کشورهای در حال توسعه آغاز گردیده است.

ادم ماکولای دیابتی شایعترین علت کاهش بینایی در مبتلایان به دیابتیک رتینوپاتی است.

درمانهای متعددی برای ادم ماکولای دیابتی پیشنهاد شده و تزریقات مکرر داروهای ضد VEGF به عنوان درمان استاندارد درآمده است. بررسی اینکه

پاسخ درمانی با استفاده از این روش کامل نیست و تعداد زیادی از بیماران با وجود درمان مکرر پاسخ مناسب درمانی نمی دهند، آزمون روش های دیگر شامل داروهای ضد التهاب، بلوک کننده های فاکتور های رشد دیگر و روشهای ترکیبی مختلف در جریان است با توجه به شیوع فزاینده رتینوپاتی دیابتی، مطالعه درمانهای ادم ماکولای دیابتی از اهمیت خاصی برخوردار است.

تصویربرداری شبکه مرتباً در حال رشد و ایجاد دستگانه های جدید برای بررسی دقیقتر و معتبر بیماریهای شبکه است. در حال حاضر تشخیص بیماریهای شبکه تا حد زیادی منوط به تصاویر با کیفیت از شبکه است. علاوه بر توسعه دستگانه های جدید و با کیفیت، مطالعه بر روی دقت و کیفیت دستگانه های موجود نیز از اهمیت خاصی برخوردار است.

جداشدگی شبکه به سه دسته کلی تقسیم می شود. اگر جدایی شبکه به همراه با سوراخ شبکه باشد. به آن رگماتوزن گفته می شود. اگرچه درمان این بیماری که اصولاً به صورت جراحی انجام می گیرد. پیشرفت قابل ملاحظه ای داشته است. روش های موجود همچنان ناقص بوده و تعداد قابل توجهی از بیماران نیاز به جراحی های مکرر داشته و احتمال از بین رفتن بینایی و عدم پاسخگویی درمانی نیز وجود دارد.

چشم انداز هسته پژوهشی :

✓ دستیابی به روش های نوین درمانی در بیماران مبتلا به رتینوپاتی نوزادان نارس، ادم ماکولای دیابتی، جداشدگی رگماتوزن شبکیه

✓ تدوین راه کارهایی جهت پیشگیری و تشخیص بهنگام بیمارهای فوق

مأموریت هسته پژوهشی :

✓ ارائه راه مارهای نوین در تشخیص و درمان در خطوط تحقیقاتی

هسته پژوهشی

✓ راه اندازی کارآزمایی های بالینی چند مرکزی

خطوط تحقیقاتی هسته پژوهشی :

✓ رتینوپاتی نوزادان نارس (ROP)

✓ ادم ماکولای دیابتی

✓ تصویربرداری شبکیه

✓ جداشدگی رگماتوزن شبکیه

راهکارهای بلندمدت :

- ✓ ایجاد سامانه ثبت کشوری ROP
 - ✓ انجام کارآزمایی هایی بالینی چند مرکزی در خصوص تشخیص و درمان بیماری های رتینوپاتی نوزادان نارس ادم ماکولای دیابتی و جداشدگی رگماتوزن شبکیه
 - ✓ شناسایی فاکتورهای همراه با رتینوپاتی در جمعیت ایرانی شامل تغییرات ژنتیکی
 - ✓ بررسی روش های جدید درمانی برای ادم ماکولای دیابتی
 - ✓ بررسی مقایسه ای آرتفکت های دستگاههای مختلف تصویر برداری شبکیه
 - ✓ بررسی اثر تجمیعی دستگاههای مختلف جهت تشخیص بیماریها
- (Multimodal imaging)

نتایج مورد انتظار از اجرای راهبردها:

- ✓ انتشار مقالات در مجلات معتبر جهانی در رابطه با خطوط تحقیقاتی هسته شبکه
- ✓ تعیین ریسک فاکتورها (سن حاملگی، وزن نوزاد و) جهت غربالگری نوزادان در جامعه ایران
- ✓ ایجاد Guideline های جدید غربالگری ROP
- ✓ ارائه فاکتورهای همراه شامل فاکتورهای ژنتیکی با ادم ماکولای دیابتی جمعیت ایرانی
- ✓ پیدا کردن روش های جدید درمانی برای ادم ماکولای دیابتی
- ✓ تهیه انواع جدید و پیشرفته دستگاههای تصویر برداری شبکه بخصوص تصویر برداری با زاویه وسیع wide angle

برنامه کوتاه مدت :

✓ تعیین میزان بروز رتینوپاتی نوزادان نارس در بیماران ارجاع شده

به بیمارستان حضرت رسول اکرم (ص)

✓ نتایج درمان تزریق داخل ویتره آواستین و لیزر درمانی در نوزادان

ROP

✓ استفاده از داروهای Sedative جهت کاهش درد، در حین لیزر

درمانی ROP تحت بیحسی موضعی

✓ بررسی نتایج کوتاه مدت و طولانی مدت درمان ROP

✓ بررسی اثر تزریق داخل ویتره داروهای ضد التهاب بر ادم ماکولای

دیابتی

✓ بررسی اثر تزریق داخل ویتره داروی ضد التهاب بر ادم ماکولای

دیابتی مزمن که به روش های درمانی قبلی، پاسخ نداده اند.

✓ ایجاد application مدیریت تصویر جهت دسترسی سریع و

مشاوره با اساتید

برنامه میان و بلند مدت :

✓ ایجاد سامانه الکترونیکی کشوری جهت شناسایی و پیگیری نوزادان

در معرض خطر ROP

✓ ایجاد Guideline های جدید غربالگری ROP

✓ تعیین فاکتورهای خطر در نوزادان که منجر به ROP می گردد.

✓ بررسی نتایج درمان ROP در نوزادان نارس (لیزر درمانی، تزریق

آواستین و ویتراکتومی)

✓ بدست آوردن دوزهای ایمنی داروهای جدید ضد التهاب برای

تزریق داخل ویتره

✓ بررسی اثر داروهای نروپروتکتیو در ادم ماکولای دیابتی

✓ بررسی فاکتورهای التهابی و کموکین های جدید داخل ویتره در

بیماران دیابتی

✓ بررسی اثر داروهای طولانی اثر بر ادم ماکولای دیابتی

✓ تهیه انواع جدید و پیشرفته دستگاههای تصویر برداری شبکیه

بخصوص تصویر برداری با زاویه وسیع wide angle

ارکان هسته پژوهشی

دکتر مهدی مدرس زاده : مسئول هسته

دکتر محمد مهدی پرورش : دستیار هسته

دکتر مسیح هاشمی ، دکتر مسعود ناصری پور، دکتر خلیل قاسمی فلاورجانی ، دکتر

احد صداقت : اعضای هیئت علمی گروه ویتره و شبکه

ترجمان دانش : دکتر نوید نیلفروشان